

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

Кузьмінська Оксана Миколаївна

Облік і аналіз та аудит формування та використання оборотних активів
(на прикладі ТзОВ «Козівський райагробуд»)

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування

АВТОРЕФЕРАТ
на здобуття освітнього рівня «магістр»

ТЕРНОПІЛЬ – 2019

Дипломною роботою за ОР «Магістр» є рукопис.

**Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку та аудиту
Тернопільського національного технічного університету імені Івана
Пулюя**

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент

Ціх Галина Володимирівна,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат технічних наук, доцент

Дмитрів Дмитро Володимирович
Тернопільський національний технічний університет імені
Івана Пулюя

**Завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту, кандидат
економічних наук, доцент Білоус О.С.**

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Ефективність управління оборотними активами підприємства істотно впливає на результати господарської діяльності й обумовлюється зовнішніми та внутрішніми факторами.

Для нормального функціонування підприємств потрібно, щоб їх власники, приймаючи рішення, мали правдиву й об'єктивну інформацію про майно, фінансовий стан і результати роботи. Таку інформацію надає система бухгалтерського обліку.

Особливої актуальності набуває проблема подальшого дослідження методики бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту оборотних активів, які є наймобільнішим складником ресурсів підприємства. Від ступеня ефективності використання оборотних активів залежить стан суб'єкта господарювання.

У розробку питань теорії й методології обліку, аналізу і аудиту оборотних активів вагомий внесок зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти: Ф.Ф. Бутинець, М.Т. Білуха, С.Ф. Голов, В.І. Єфіменко, З.В. Гуцайлюк, М.В. Кужельний, М.М.Коваленко, Ю.А. Кузьмінський, В.Ф. Палій, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, І.І. Сахарцева, Г.В. Савицька, Л.К. Сук, А.Д. Шеремет, В.Г. Швець, Б.С. Юровський та інші.

Недостатня розробка теоретичних і методичних питань обліку, аналізу і аудиту оборотних активів на промислових підприємствах, а також науково-теоретична і практична їх значимість зумовили вибір теми дипломної роботи та визначили основні напрями дослідження.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретико-методичних аспектів щодо обліку, аналізу і аудиту оборотних активів на підприємствах для забезпечення їх ефективного функціонування.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- вивчити економічну суть оборотних активів та їх місце в системі управління підприємством;
- дослідити та дати критичну оцінку методам оцінки оборотних активів;
- дослідити питання достатності нормативного забезпечення бухгалтерського обліку оборотних активів;
- узагальнити сучасні концепції методики обліку й аналізу оборотних активів та дослідити можливість їх застосування на промислових підприємствах;
- розробити пропозиції щодо застосування аналітичних процедур у процесі аудиту оборотних активів;
- розкрити особливості організації та надати пропозиції з удосконалення методики аудиту операцій з оборотними активами;

Об'єктом дослідження є сукупність фінансово-господарських операцій, пов'язаних з формуванням і використанням оборотних активів на промислових підприємствах.

Предметом дослідження є методика обліку, аналізу і аудиту оборотних активів на промислових підприємствах.

Методи дослідження. Основою дипломної роботи є наукові методи, що ґрунтуються на діалектичному пізнанні та об'єктивних законах економіки. Теоретичні аспекти досліджувались із застосуванням методів індукції і дедукції, за допомогою яких визначено місце оборотних активів у системі обліку, а також уточнено ключові терміни, пов'язані з обліком цих об'єктів.

Історичний та логічний методи, а також порівняння застосовувались при уточненні й дослідженні рахунків з обліку оборотних активів, аналізу і синтезу, елімінування – для дослідження впливу факторів на оборотні активи. Методи причинно-наслідкового зв'язку та абстрактно-логічний застосовувались для удосконалення класифікації оборотних активів для потреб бухгалтерського обліку та аналізу; метод спостереження - для визначення стану оборотних активів на промислових підприємствах.

Практичне значення одержаних результатів. Застосування на практиці запропонованих рекомендацій дозволить забезпечити адекватне відображення операцій з обліку оборотних активів за ринкових умов господарювання, своєчасне одержання та аналіз необхідної інформації керівництвом.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота викладена на 85 сторінках і складається із вступу, шести розділів, висновків і пропозицій, бібліографії.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** подано загальну характеристику роботи: стан розробки обраної теми та актуальність роботи, мету й завдання дослідження, об'єкт і предмет, описано практичну значимість отриманих результатів.

У **першому розділі «Теоретичні основи побудови системи оборотних активів на підприємстві»** розкрито економічний зміст поняття оборотні активи. Узагальнено класифікацію оборотних активів та її вплив на побудову обліку оборотних активів. Висвітлено місце оборотних активів в управлінні діяльності підприємств.

У **другому розділі «Організаційно методичні передумови відображення в обліку оборотних активів»** досліджено організацію обліку оборотних активів. Висвітлено особливості обліку наявності та руху запасів; облік грошових коштів та їх еквівалентів; облік дебіторської заборгованості підприємства

У **третьому розділі «Аналіз та аудит оборотних активів»** висвітлено порядок організації та завдання аналізу оборотних активів досліджуваного підприємства. Розкрито основні напрямки проведення аудиту оборотних активів

У **четвертому розділі «Аналіз стану та ефективності використання оборотних активів ТОВ «Козівський райагробуд»»** проаналізовано динаміку та структуру оборотних активів підприємства та ефективність їх використання. На основі результатів проведених досліджень зроблено відповідні висновки та пропозиції.

У п'ятому розділі «Аналіз результатів діяльності ТОВ «Козівський райагробуд»» досліджено результативні показники діяльності підприємства, проведено факторний аналіз прибутку та аналіз рентабельності діяльності, запропоновано шляхи покращення його фінансового стану.

У шостому розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розкрито стан охорони праці на підприємстві. Досліджено проведення оцінки масштабу, розмірів втрат та інших наслідків можливої НС суб'єктом господарювання

ВИСНОВКИ

Дослідивши сутність категорії «оборотні активи» можемо підсумувати, що активи відносяться до групи оборотних в залежності від терміну їх використання у виробничому процесі підприємства. У переважній більшості випадків термін використання оборотних активів збігається з тривалістю виробничого циклу.

Особливістю оборотних активів, яка впливає на прийняття управлінських рішень є те, що дані активи є високоліквідними і ефективність їхнього використання досить сильно впливає на результативні показники діяльності будь якого суб'єкта господарювання.

Оборотні активи складаються із різноманітних елементів, які, незважаючи на загальні основні ознаки, що роблять їх однією й досить об'ємною економічною категорією, мають певні особливості. Хоча ці особливості й мають другорядний характер, проте вони також відіграють певну роль в організації оборотних активів. Це зумовлює необхідність групування окремих елементів оборотних активів, які охоплюють певні види майна підприємств, за конкретними економічними ознаками.

Процес організації обліку запасів вимагає чіткого розмежування техніко-технологічних і організаційних особливостей діяльності досліджуваного підприємства.

Мета організації обліку оборотних активів впливає із загальної мети побудови облікового процесу на підприємстві і полягає в створенні відповідних умов, за яких стане можливим повноцінна реалізація усіх елементів бухгалтерського обліку.

Для обліку надходження, наявності та вибуття запасів з підприємства у нормативних документах передбачено відповідні окремі синтетичні та аналітичні рахунки бухгалтерського обліку. Виділення різних найменувань рахунків та їх групування за відповідними ознаками зумовлене тим що запаси обліковуються на відповідних регістрах виходячи з їх економічної класифікації та класифікації для цілей обліку, які наведені у попередніх питаннях роботи.

Основними завданнями обліку грошових коштів є:

- забезпечення надійності збереження та повноти обліку готівкових грошових сум;

- дотримання розрахунково-платіжної касової дисципліни;
- забезпечення чіткого дотримання порядку надходження та витрачання грошових коштів.
- інформування про готівкові кошти;

Мета аналізу оборотних активів полягає у визначенні рівня їх ефективності, у вивченні в цілому фінансового стану підприємств, в оцінці їх конкурентоспроможності та діяльності в економічному середовищі.

Джерелами інформації для проведення аналізу необоротних активів в першу чергу є форми фінансової звітності (форма №1, форма №2, форма №5), а також облікові регістри, які містять детальну інформацію про склад та структуру оборотних активів підприємства в розрізі окремих груп та найменувань таких активів.

Проаналізувавши динаміку оборотних активів досліджуваного ТОВ «Козівський Райагробуд» за 2015-2018 роки можемо зробити наступні висновки. Протягом усього досліджуваного періоду спостерігається стійка тенденція до збільшення обсягів оборотних активів на підприємстві, така ситуація простежується за всіма складовими оборотних активів. Це позитивна динаміка для всіх складових окрім дебіторської заборгованості, оскільки це може загрожувати фінансовій стійкості підприємства. В загальному сума оборотних активів збільшилась у 20 разів, що свідчить про перспективний розвиток підприємства.

Результати проведених розрахунків показують що частка оборотних активів у структурі майна підприємства щороку зростає значними темпами. Якщо у 2015 році оборотна активи склали лише десяту частину майна підприємства то на кінець 2018 року їх частка зросла до 76,8 % (збільшення на 66%). У структурі оборотних активів найбільша частка припадає на запаси, і така ситуація зберігається протягом усього досліджуваного періоду. Суттєво виросла частка грошових коштів (збільшення на 15,8%).

Усі визначені коефіцієнти оборотності активів знаходяться не просто в межах допустимих значень, а їхні значення дуже високі. Загальний коефіцієнти оборотності активів має стійку динаміку до збільшення. Часткові коефіцієнти такі як оборотність оборотних активів та оборотність запасів дещо знижуються, однак тривалість оборотності запасів свідчить про дуже високу ефективність роботи підприємства та використання запасів зокрема. Один оборот запаси роблять менше ніж за два місяці, це характеризує роботу підприємства як високоефективну. Щодо дебіторської заборгованості то тенденцію до зниження має коефіцієнт оборотності та збільшується тривалість обороту в днях. Але не можна стверджувати що динаміка негативна оскільки підприємство отримувало оплату за свою продукцію, роботи чи послуги на протязі 3-4 днів і лише у 2018 році термін розрахунків збільшився до 15 днів, але дана ситуація не є критичною для підприємства.

Як бачимо з проведених розрахунків на досліджуваному ТОВ «Козівський Райагробуд» на формування прибутку впливають три чинники – це обсяги реалізації, собівартість, інші операційні витрати. За аналізований період

сума виручки збільшилась за рахунок збільшення обсягів продаж на 236,6 тис. грн., і за рахунок збільшення цін на 192,4 тис. грн.

За рахунок зміни ціни собівартість продукції зросла на 247 тис. грн., а за рахунок збільшення обсягів реалізації – зросла на 235 тис. грн. зменшення суми витрат мало позитивний вплив на величину прибутку на суму 133 тис. грн.

Визначення показників рентабельності активів свідчить про покращення роботи підприємства у 2018 році. Хоча відсоток рентабельності незначний як по оборотних так і по оборотних активах, але спостерігається тенденція до покращення його роти

АНОТАЦІЯ

Кузьмінська О.М. Облік, аналіз та аудит формування та використання оборотних активів (на прикладі ТЗОВ «Козівський райагробуд»). – Рукопис.

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування. – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2019

У дипломній роботі досліджено теоретичні підходи щодо питань організації обліку, аналізу та аудиту оборотних активів, відповідно до сучасних вимог управління, як особливого різновиду господарських заходів.

Узагальнено та вдосконалено окремі аспекти методики обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів, поточних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості, грошових активів.

Висвітлено питання ефективності використання оборотних активів за їх видами та на основі здійснених підрахунків внесено пропозиції щодо прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: оборотні активи, виробничі запаси, дебіторська заборгованість, грошові активи, поточні фінансові інвестиції.

ANNOTATION

Kuzminska O.M. Accounting, analysis and audit of the formation and use of current assets (for example, Koziyskiy rayagrobud). - Manuscript.

Specialty 071 - Accounting and taxation. - Ternopil Ivan Puluj National Technical university - Ternopil, 2019

The thesis investigates theoretical approaches to the issues of organization of accounting, analysis and audit of current assets, in accordance with modern management requirements, as a special kind of economic measures.

Some aspects of accounting, analysis and audit of inventories, current financial investments, accounts receivable, and monetary assets have been generalized and improved.

The issues of efficiency of the use of current assets by their types are described and proposals for management decisions are made on the basis of the performed calculations.

Key words: current assets, inventories, accounts receivable, cash assets, current financial investments.